

שְׁהַרְגוּ אוֹתָם, אֲלֵא בְּנַחַת בְּלֵא
צַעַר. זֶהוּ דִּין בְּרַחֲמִים.

וּבְכָל מְקוֹם שֶׁשָּׁם זֶה הוּא דִּין
בְּרַחֲמִים, פָּרַט לְמְקוֹם אֶחָד,
שְׁכַתוֹב (ישעיה מב) ה' כַּגְבוֹר יֵצֵא וְגו'.
וְכִי כַּגְבוֹר וְלֹא גְבוֹר? אֲלֵא יִשְׁנֶה
לְבוּשׁוֹ וְיִלְבַּשׁ לְבוּשֵׁים אַחֲרָיִם.
כְּאִישׁ מְלַחְמוֹת, יִשְׁנֶה מִינוּ.

וְעַם כָּל זֶה, הַדִּין הוּא יֵתֵר, אֲבָל יֵשׁ
בּוֹ רַחֲמִים, כַּפְתוֹב כַּגְבוֹר, וְלֹא
גְבוֹר. כְּאִישׁ מְלַחְמוֹת, וְלֹא אִישׁ
מְלַחְמוֹת. שְׂוֹדָאֵי אָף עַל גַּב
שְׁעוֹשֶׂה דִּין, חָס עַל מַעֲשָׂיו. וְלִכְן
ה' יִלְחַם לָכֶם וְאִתְּם תַּחְרִישׁוּן.
אֲשֶׁרִי חֲלַקְתִּי לְךָ שֶׁל יִשְׂרָאֵל שְׁהַקְדוּשׁ
בְּרוּךְ הוּא בָּחַר בְּהֵם לְחַלְקוֹ
וְלִירְשָׁתוֹ, שְׁכַתוֹב (דברים לב) כִּי חֲלַק
ה' עִמּוֹ יַעֲקֹב חֶבֶל נַחֲלָתוֹ.

וַיֹּאמֶר ה' אֵל מֹשֶׁה מַה תַּצַּעֵק אֵלַי.
דָּבָר זֶה נִתְבָּאָר בְּסִפְרָא דְצַנִּיעוּתָא,
וְשֵׁם הוּא הַסּוּד שְׁלוֹ, וַיֹּאמֶר ה' אֵל
מֹשֶׁה. רַבִּי יְהוּדָה פִּתַח וַאֲמַר, (יונה
א) וַיִּתְפַּלֵּל יוֹנָה אֵל ה' אֱלֹהָיו מִמְעֵי
הַדָּגָה. מַה כְּתוּב לְמַעַל? וַיִּמַּן ה'
דָּג גְּדוֹל. וַיִּמַּן - כְּמוֹ שְׂנֵאמַר (דניאל
א) וַיִּמַּן לָהֶם הַמֶּלֶךְ דָּבָר יוֹם בְּיוֹמוֹ.
אֲשֶׁר מָנָה אֶת מַאֲכָלְכֶם.

אֲבָר פְּסוּק זֶה כִּף צָרִיף לְהִיּוֹת:
וַיִּמַּן ה' אֶת יוֹנָה לְדָג, שֶׁהוּא מְנָה,
הוּא שְׁלַח אוֹתוֹ. אֲלֵא וַדָּאֵי אוֹתוֹ
דָּג הִזֵּה מְנָה לְיוֹנָה לְשֹׁמֵר אוֹתוֹ
מִשְׁאָר דְּגֵי הַיָּם וַיְהִיֵּה גִנוּז בְּתוֹכוֹ.
וְכִינּוֹן שְׁהַכְּנִיסוֹ לְתוֹכוֹ, רָאָה יוֹנָה
בְּמַעֲיוֹ רַחֵב שֶׁל מְקוֹם הַיָּם (רחב של
מְקוֹם מַעֲיוֹ) כְּמוֹ הַיֵּכָל גְּדוֹל, וּשְׁנֵי עֵינָיו
אוֹתוֹ דָּג שְׂמָאִירִים כְּשִׁמְשׁ, וְאֲבָן
טוֹבָה הִיְתָה בְּמַעֲיוֹ שְׂמָאִירָה לוֹ,
וְהִיָּה רוֹאֶה כָּל מַה שְׁבִיִּים
וּבְתַהוּמוֹי.

בְּרִיף הוּא, דְּלֵא יְהוֹן כְּמוֹתְנָא דְשְׁאָר בְּנֵי
עַלְמָא, דְּקִטְלוּ לוֹן, אֲלֵא בְּנַחַת בְּלֵא צַעַרָא,
הָא דִּינָא בְּרַחֲמֵי אִיהוּ.

וּבְכָל אֲתֵר, שְׂמָא דָא, דִּינָא בְּרַחֲמֵי אִיהוּ, בַּר
אֲתֵר חַד, דְּכְתִיב, (ישעיה מב) יִי כַּגְבוֹר יֵצֵא
וְגו'. וְכִי כַּגְבוֹר וְלֹא גְבוֹר. אֲלֵא יִשְׁנֵי
לְבוּשׁוֹי, וְיִלְבַּשׁ לְבוּשֵׁין אַחֲרָנִין. כְּאִישׁ
מְלַחְמוֹת, יִשְׁנֵי זִינִיָּה.

וְעַם כָּל דָּא, דִּינָא הוּא יֵתֵר, אֲבָל רַחֲמֵי בֵּיה,
כְּמָה דְּכְתִיב, כַּגְבוֹר, וְלֹא גְבוֹר. כְּאִישׁ
מְלַחְמוֹת, וְלֹא אִישׁ מְלַחְמוֹת. דְּוֹדָאֵי אָף עַל
גַּב דְּעַבִּיד דִּינָא, חָס עַל עוֹבְדוֹי, וְעַל דָּא, יִי
יִלְחַם לָכֶם וְדָאֵי וְאִתְּם תַּחְרִישׁוּן. זְכָאָה
חוֹלְקִיהוֹן דִּישְׂרָאֵל, דְּקוּדְשָׁא בְּרִיף הוּא בְּרִיר
לוֹן לְחוֹלְקִיָּה וְאִחְסִנְתִּיָּה, דְּכְתִיב, (דברים לב) כִּי
חֲלַק יִי עִמּוֹ יַעֲקֹב חֶבֶל נַחֲלָתוֹ.

וַיֹּאמֶר יִי אֵל מֹשֶׁה מַה תַּצַּעֵק אֵלַי. (שמות יד)
מָלָה דָא הָא אוּקְמוּהָ בְּסִפְרָא
דְּצַנִּיעוּתָא, וְתַמָּן הוּא רְזָא דִּילִיָּה, וַיֹּאמֶר יִי
אֵל מֹשֶׁה. ר' יְהוּדָה פִּתַח וַאֲמַר, (יונה ב) וַיִּתְפַּלֵּל
יוֹנָה אֵל יִי אֱלֹהָיו מִמְעֵי הַדָּגָה, מַה כְּתִיב
לְעִילָא, וַיִּמַּן יִי דָּג גְּדוֹל. וַיִּמַּן: כְּמָה דָאֵת
אֲמַר (דניאל א) וַיִּמַּן לָהֶם הַמֶּלֶךְ דָּבָר יוֹם בְּיוֹמוֹ.
אֲשֶׁר מָנָה אֶת מַאֲכָלְכֶם.

אֲבָר הָאֵי קָרָא הָכִי (דף מ"ז ע"ב) מִיבְעֵי לִיָּה,
וַיִּמַּן יִי אֶת יוֹנָה לְדָג, דִּהוּא מְנָה הוּא
דְּמִשְׁדָּר לִיָּה. אֲלֵא וַדָּאֵי, הֵהוּא דָּג הוּא הָוָה
מְנָה לְיוֹנָה, לְנִטְרָא לִיָּה מִן שְׁאָר נוֹנֵי יִמָּא,
וַיְהִיֵּי גִנִּיז בְּגוּיָּה. וְכִינּוֹן דָּאֲעִלִּיָּה בְּגוּיָּה, חֲמָא
יוֹנָה בְּמַעֲוֵי, פּוֹתֵיָא דְאֲתֵר יִמָּא (כ"א פּוֹתֵיָא דְאֲתֵר

דְּמַעֲוֵי) כְּמוֹ הַיֵּכָל רַבְרָבָא, וְתִרִין עֵינּוֹי דִּהוּא נוֹנָא, דְּנִהַרִין כְּשִׁמְשָׁא, וְאֲבָן
טְבָא הָוָה בְּמַעֲוֵי, דְּנִהַרִיר לִיָּה, וְהוּוָה חָמֵי כָּל מַה דִּי בְּיִמָּא וּבְתַהוּמוֹי.